

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ХЕРСОНСЬКА ФІЛІЯ

Кафедра економіки

07846

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заступник директора
Херсонської філії НУК

к.т.н., проф. НУК О.М. Дудченко

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
«Економіка підприємства»
спеціальності 051 «Економіка»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Херсон – 2021

Наскрізна програма практичної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Економіка підприємства» спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

«25» серпня 2021 року. 12 с.

Розробник: Ломоносова О. Е. – д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки.

Проект наскрізної програми практичної підготовки розглянуто на засіданні кафедри економіки.

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

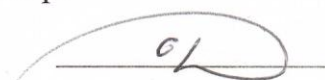
Завідувач кафедри

 О.Е. Ломоносова

Проект наскрізної програми практичної підготовки розглянуто методичною радою Херсонської філії НУК.

Протокол № 01 від «28» серпня 2021 р.

Голова

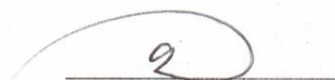
 О.М. Дудченко

Наскрізна програма практичної підготовки затверджена методичною радою Херсонської філії НУК.

Протокол № 01 від «28» серпня 2021 р.

Голова методичної ради

Херсонської філії НУК

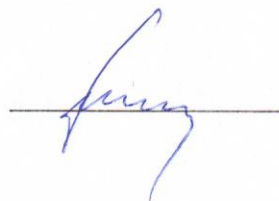
 О.М. Дудченко

Проект наскрізної програми практичної підготовки узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми

«Економіка підприємства»

д.е.н., професор

 А.В. Ломоносов

© НУК, 2021

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Мета і завдання наскрізної програми практичної підготовки	5
2. Зміст наскрізної програми практичної підготовки	6
3. Заходи контролю наскрізної програми практичної підготовки	9
4. Рекомендовані джерела інформації	10

ВСТУП

Практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Економіка підприємства» спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Вона спрямована на закріплення теоретичних знань і компетентностей, отриманих здобувачами під час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь в економіці.

Наскрізна програма практичної підготовки – це основний навчально-методичний документ, який розкриває усі аспекти проведення практик. Вона визначає єдиний комплексний підхід їх організації. Наскрізна програма забезпечує системність і неперервність практичної підготовки, регламентує діяльність здобувачів і керівників практики, мету і завдання практичної підготовки, зміст і послідовність проведення, підведення їх підсумків і містить рекомендації щодо видів і форм контролю рівня знань, умінь та навичок, яких здобувачі мають набути під час проходження кожного виду практики.

Наскрізна програма практичної підготовки розроблена на основі освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» та навчального плану підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАСКРІЗНОЇ ПРОГРАМИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Метою розробки наскрізної програми практичної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Економіка підприємства» спеціальності 051 «Економіка» є запланована і структурована програма практичної підготовки здобувачів у відповідних установах, організаціях та на підприємствах різних форм власності.

Наскрізна програма практичної підготовки розроблена відповідно до:

- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти України від 20.12.1994 р.);
- Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова від 30.06.2020 р. № 156;
- Положення про організацію та проведення практики студентів Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова від 09.11. 2020 р. № 266.

Метою практичної підготовки є формування та розвиток у здобувачів професійних компетенцій для вирішення складних завдань, розв'язання проблеми й прийняття самостійних рішень в умовах конкретного виробництва, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці в галузі їх майбутньої спеціальності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Основними завданнями проходження практики під час навчання є:

- ознайомлення із майбутньою професією;
- вивчення практичної організації діяльності господарюючих суб'єктів та принципів їх функціонування;

- отримання навиків використовувати теоретичні знання на практиці та вміння робити конструктивні висновки на підставі показників діяльності підприємств;

- отримання досвіду роботи на підприємствах;

- визначення майбутніх перспектив своєї професійної діяльності.

2. ЗМІСТ НАСКРІЗНОЇ ПРОГРАМИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Наскрізна програма визначає зміст і послідовність практичної підготовки здобувачів і включає програми всіх етапів практичного навчання.

Види та обсяги практичної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти визначені освітньо-професійною програмою «Економіка підприємства» за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», навчальним планом та графіком освітнього процесу у Херсонській філії Національного університету кораблебудування (НУК). Всі види практик є обов'язковими і відносяться до циклу професійної підготовки.

Графік проходження практичної підготовки здобувачами наведений у табл. 1.

Таблиця 1

Графік проходження практичної підготовки

№ з/п	Курс	Семестр	Вид практики	Тривалість проведення (тижнів)	Кількість кредитів ЄКТС
Денна форма навчання					
1	2	4	Перша виробничо-економічна практика	4	5
2	3	6	Друга виробничо-економічна практика	4	5
3	4	8	Переддипломна	8	5
Заочна форма навчання					
4	2	4	Перша виробничо-економічна практика	4	5
5	3	6	Друга виробничо-економічна практика	4	5
6	4	8	Переддипломна	8	5

Наскрізна програма практики є основою для складання робочих програм усіх видів практик. Робочими програмами першої виробничо-економічної, другої виробничо-економічної та переддипломної практик визначаються форми і методи контролю (у т.ч. вимоги до звіту та захисту результатів практики), методичні посібники, структура рейтингової системи оцінювання знань. За відсутності змін в освітньо-професійній програмі щодо практик, робочі програми практичної підготовки оновлюють кожні 5 років.

Зміст першої виробничо-економічної практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Економіка підприємства» спеціальності 051 «Економіка» полягає в поглибленні та закріпленні теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі вивчення дисциплін; ознайомленні безпосередньо в установі, організації, на підприємстві з виробничим процесом і технологічним циклом виробництва; відпрацюванні професійних вмінь і практичних навичок зі спеціальності; визначення напрямку подальших наукових та прикладних досліджень.

Зміст другої виробничо-економічної практики полягає у закріпленні та поглибленні теоретичних знань, отриманих здобувачами в процесі вивчення теоретичних дисциплін, практичних навичок з питань бухгалтерського обліку, економіки праці та соціально-трудоких відносин, менеджменту; ознайомленні безпосередньо на підприємствах, в установах, організаціях, з виробничою та організаційною структурами управління господарюючого суб'єкта і його підрозділів; виробничим процесом, відпрацювання вмінь і навичок із майбутньої професії, вивченні законодавчої та нормативної документації; а також збирання фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи.

Переддипломна практика є важливою складовою освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» та завершальним етапом навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що проводиться в останньому семестрі і спрямована на закріплення та поглиблення теоретичних знань, одержаних здобувачами під час навчання; набуття і удосконалення

практичних навичок і умінь у процесі професійної діяльності; вміння збирати, впорядкувати, аналізувати, систематизувати та узагальнювати конкретну техніко-економічну інформацію для розрахунків з підготовки та прийняття ефективних рішень з економічних проблем, робити самостійні висновки та пропозиції; підборі фактичного матеріалу для написання кваліфікаційної роботи; формуванні вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Після проходження практичної підготовки здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Економіка підприємства» спеціальності 051 «Економіка» мають в повному обсязі ознайомитися з особливостями майбутньої професії; навчитися вільно використовувати отримані теоретичні знання, професійні уміння та навички для практичної роботи; вміти надавати аналітичну оцінку виробничо-економічним процесам на підприємстві; приймати самостійні рішення під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах; систематично поновлювати свої знання і творчо їх застосовувати в професійній діяльності.

Місцями проведення практик є сучасні підприємства, організації, установи усіх форм власності та різних галузей господарства, а також бази за межами України, які відповідають освітньо-професійній програмі та вимогам робочих програм практик.

З базами практики університет завчасно укладає договори на проведення усіх видів практик. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або на термін до п'яти років.

Здобувачі можуть самостійно з дозволу кафедри економіки Херсонської філії НУК підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання. У цьому випадку оформлюється угода між Херсонською філією НУК і базою практики.

Передбачається можливість надання здобувачам кафедри економіки Херсонської філії НУК денної та заочної форм навчання права на зміну бази

практики у період їх проходження на підставі: заяви здобувача підписаної деканом енерготехнічного факультету зі згодою гаранта освітньо-професійної програми, угоду з місця проходження практики та розпорядження директора Херсонської філії НУК.

Передбачається надання здобувачам кафедри економіки Херсонської філії НУК денної та заочної форм навчання можливості дострокового проходження (переносу терміну) практики на підставі: заяви здобувача підписаної деканом енерготехнічного факультету зі згодою гаранта освітньо-професійної програми, угоду з місця проходження практики та розпорядження директора Херсонської філії НУК.

3. ЗАХОДИ КОНТРОЛЮ НАСКРІЗНОЇ ПРОГРАМИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Форма звітності здобувача за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами, установленими навчальним закладом (індивідуальна характеристика), подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з питання охорони праці, висновки і пропозиції, список використаної літератури та інші. Оформляється звіт за вимогами, що визначені у програмі практики.

Звіт з практики захищається здобувачем (з диференційованою оцінкою) в комісії, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівники від Херсонської філії НУК і, за можливістю, від баз практики, викладачі кафедри, які викладали практикантам спеціальні дисципліни.

Комісія приймає залік у здобувачів на базах практики в останні дні її проходження або на кафедрі економіки Херсонської філії НУК протягом перших десяти днів семестру, який починається після практики. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і залікову книжку здобувача.

Здобувач, який не виконав програму практики без поважних причин, відраховується з Херсонської філії НУК. Якщо програма практики не виконана здобувачем з поважної причини, то йому може бути надано право проходження практики повторно. Можливість повторного проходження практики надається і здобувачу, який на підсумковому заліку отримав негативну оцінку.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедри економіки Херсонської філії НУК, а загальні підсумки практики підводяться на методичній раді енерготехнічного факультету Херсонської філії НУК не менше одного разу протягом навчального року.

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. К.: Кондор-Видавництво, 2016. – 378 с.
2. Грицуленко С.І. Потенціал і розвиток підприємства: навчальний посібник. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2014. – 99 с.
3. Лупак Р.Л., Васильців Т.Г. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник. Львів: Видавництво ЛКА, 2016. – 484 с.
4. Лучко М.Р., Жукевич С.М., Фаріон А.І. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 304 с.
5. Поддєрьогін А.М., Наумова Л.Ю. Фінансова стійкість підприємств у економіці України: монографія. К.: КНЕУ, 2015. – 184 с.
6. Посохов І.М., Дюжев В.Г., Сусліков С.В., Тимофєєва К.О. Економіка підприємства: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2016. – 380 с.

7. Романченко Н.В., Кожемякіна Т.В., Пічик К.В. Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ: НаУКМА, 2018. – 343 с.

8. Школьник І. О., Боярко І. М., Дейнека О. В. та ін. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. – 368 с.

Допоміжна література

9. Ломоносов А.В. Економіка підприємства: навчальний посібник. Миколаїв: НУК, 2004.

10. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2005.

11. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І. Методика і методологія економічного аналізу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008.

12. Коваль Т.О. Економіко-статистична діагностика підприємства: конспект лекцій. Х.: ХНЕУ, 2008. – 78 с.

13. Костирко Л.А. Діагностика потенціалу фінансово-економічної стійкості підприємства: монографія. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В.Даля, 2005. – 256 с.

14. Куліков П.М. Діагностика стану підприємства: навчальний посібник. Х.: ХНЕУ, 2011. – 227 с.

15. Литвин Б.М., Стельмах М.В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. К.: «Хай-Тек Прес», 2008. – 336 с.

16. Рижиков В.С., Панков В.А., Ровенська В.В., Підгора Є.О. Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Слово», 2004. – 253 с.

17. Серединська В.М., Загородна О.М., Федорович Р.В. Економічний аналіз: навчальний посібник. Тернопіль: Видавництво Астон, 2010. – 624 с.

18. Черниш С.С. Економічний аналіз: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. – 312 с.

19. Швиданенко Г.О., Олексюк О.І. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства: монографія. К.: Вид-во КНЕУ, 2002. – 192 с.

Інформаційні ресурси:

20. Господарський кодекс України. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
21. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL:
<http://www.me.gov.ua>
22. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua>.
23. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL:
<http://www.rada.gov.ua>.
24. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL:
<http://www.kmu.gov.ua>.
25. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL:
<http://www.minfin.gov.ua>.
26. Офіційний сайт ХФ НУК: <http://kb.nuos.edu.ua>.